

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA

CÓDIGO	
MATERIA	Movimento
DISCIPLINA	Movimento Expresivo I
TITULACIÓN	Título Superior en Arte dramática
ESPECIALIDADE	Interpretación
ITINERARIO	
CURSO	1º (1º cuatrimestre)
CRÉDITOS ECTS	6
CARÁCTER	Obrigatoria
DEPARTAMENTO	Interpretación
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	Noelia Blanco
DOCENTES	<p>Nome e apelidos: Ricardo Solveira Díaz</p> <p>Horario titorías: https://esadgalicia.com/curso-escolar/</p> <p>Despacho: D2</p> <p>Contacto: ricardosolveira@edu.xunta.gal</p> <p>Nome e apelidos:</p> <p>Horario titorías:</p> <p>Despacho:</p> <p>Contacto:</p>
DESCRICIÓN	Estudo da linguaxe expresiva e comunicativa non verbal do corpo. Adestramento corporal. Sensibilización psicosomática. Conciencia do corpo por medio da vivenciado movemento.
COÑECEMENTOS PREVIOS	
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego ☒ Castelán ☒ Inglés ☐ Portugués ☐

2. COMPETENCIAS
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO

T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T7	Utilizar as habilidades comunicativas e a crítica construtiva no traballo en equipo.
T10	Liderar e xestionar grupos de traballo.

COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X1	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, as emocións, as actitudes e as conductas, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos procesos creativos.
X2	Comprender psicoloxicamente e empatizar para entender e sentir as vidas, situacións e personalidades alleas, utilizando de maneira eficaz as súas capacidades de imaxinación, intuición, intelixencia emocional e pensamento creativo para a solución de problemas; desenvolvendo a súa capacidade para pensar e traballar con flexibilidade, adaptándose ás demais persoas e ás circunstancias cambiantes do traballo, así como a conciencia e o uso saudable do propio corpo e o equilibrio necesario para responder aos requisitos psicolóxicos asociados ao espectáculo.
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demás, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.
X8	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas do pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto de disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE	
EI1	Dominar os recursos expresivos necesarios para o desenvolvemento de procesos de interpretación, actuación e representación, no ámbito escénico e audiovisual.
EI2	Participar na creación da partitura escénica e/ou personaxe, escénico ou audiovisual, e interpretalo adecuadamente, a través do dominio das diferentes técnicas interpretativas.
EI3	Integrar e interactuar coas restantes linguaxes e códigos que conforman o espectáculo escénico ou audiovisual.
EI5	Concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de traballo como á renovación estética.

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Preparar o corpo como ferramenta de traballo actoral	X1; X2; X3; X5; EI1; EI5
2. Desenvolver a percepción a través do corpo, potenciando a escoita e a resposta aos diferentes estímulos.	X5; X8; EI3
3. Valorar o proceso no traballo de aula.	X1; X2; X3; X5; X8; T1; T3; T7; T10
4. Potenciar as capacidades creativas e expresivas	EI1; EI2; EI3; EI5; X5;

5. Discernir os elementos que interveñen no proceso de creación corporal.	T1;T3; T 7; T10; X1; EI5
6. Afondar na creación corporal desde un punto de vista analítico e crítico.	T 7; X1; X3
7. Desenvolver a capacidade creativa con distintos materiais de traballo.	X5; X8; EI2; EI3
8. Comprender o valor do traballo en grupo.	T 7; T10; X2
9. Reconocer as potencialidades de composición colectiva valorando o traballo individual.	T 7; T10; X1; EI2
10. Responsabilizar ao alumnado dos estados psicosomáticos precisos para o feito escénico	X1; X2; X3; EI1

4. CONTIDOS			
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS	
1 Acondicionamiento físico I.		7	
2. Consciencia corporal.		7	
3. Espazo		8	
4. Tensión		8	
5. Tempo		8	
TOTAL SESIÓNS			38

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introductorias	5	5	10
Exposición maxstral			
Exposición práctico-teórica	5	5	10
Práctica individual	30	40	70
Práctica colectiva	30	20	50
Obradoiro			
Seminarios			
Actividades complementarias		10	10
Outros			
Titorías individuais	5		5

Tutorías de grupo	5		5
Actividades de evaluación. Pruebas	5	5	10
Actividades de evaluación. Presentaciones / muestras	5	5	10
Actividades de evaluación. Revisión			
TOTAL	90	90	180
PORCENTAJE	50 %	50 %	100 %

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOGÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAJE

Actividades	Descripción
Exposición práctico-teórica	Exposición por parte do docente e/ou alumnado ante un grupo de estudiantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun proxecto, ejercicio ou problema.
Práctica individual	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor.
Práctica colectiva	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor de xeito grupal.
Metodología integradora; Aprendizaje colaborativo	Enfoque interactivo de organización do trabalho no cal os alumnos son responsables da súa aprendizaxe a da dos seus compañeros nunha estratexia de corresponsabilidade para acadar metas e incentivos de grupo.
Tutorías individuales	Entrevistas que o alumnado mantién co profesorado da materia para asesoramento/ desenvolvemento de actividade da materia e do proceso de aprendizaxe.
Tutorías de grupo	Entrevista que o grupo fai co profesor da materia para asesoramento/ desenvolvemento de actividade da materia e do proceso de aprendizaxe.
Presentaciones / muestras	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas, e adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo, desenvolvidas nun espazo de representación con público.
Actividades complementarias	
Cartafol; dossier	Documento elaborado polo estudiante que recompila información sobre as experiencias, proxectos, tareas e traballos realizados durante o proceso de formación

7. ATENCIÓN PERSONALIZADA

Seguimiento	Farase un seguimiento personalizado integrado no traballo conxunto do grupo, facendo unha análise de cada caso específico e resolvendo cada casuística do xeito máis adecuado. <i>Titoría presencial:</i> O alumnado ten un período de atención personalizada en horario non lectivo.
Orientación	Orientación respecto ás dubidas e inquedanzas que xurdan en cada caso. <i>Titoría electrónica:</i> O alumnado pode manter contacto permanente co profesor a través do correo electrónico.

8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN

O alumno deberá establecer unha comunicación previa co docente, mínimo seis semanas antes da data do exame, para aclarar e concretar a estrutura e as particularidades do seu exame.

8. 1 Avaliación ordinaria

Ferramenta / actividad	Competencias avaliadas	Ponderación
Observación sistemática	X 1; X 2; X 5; X 8; T1; T3; T7; T10; EI3;	40%
Actitude e participación en clase	X 1; X 2; X 3; X 5; T3; EI1; EI2; EI3; EI5	20 %
Traballo espefíficos prácticos eteóricos	X 2; X 3; X 5; T3; T7; T10; EI1; EI2; EI5	40%

8.2. Avaliación extraordinaria

Ferramenta / actividad	Competencias avaliadas	Ponderación
Execución dun quecemento actoral; individual e grupal.	T1; T3; T7; T10	10%
Práctica colectiva/Traballo de dinámicas grupais.	T1; T3; T7; T10	10%
Exposición teórico-práctica: traballos referidos á consciencia corporal.	X 1; X 2; X 3; X 5; X 8; EI1; EI2; EI3; EI5	15%
Exposición teórico-práctica: traballos referidos á conciencia espacial.	X 1; X 2; X 3; X 5; X 8; EI1; EI2; EI3; EI5	15%
Exposición teórico-práctica: traballos referidos á consciencia temporal.	X 1; X 2; X 3; X 5; X 8; EI1; EI2; EI3; EI5	15%
Proxecto Individual.	X 1; X 2; X 3; X 5; X 8; EI1; EI2; EI3; EI5	15%
Titorías individuais / Entrevistapersonal, entrega de memoria do proceso de preparación daproba extraordinaria.	X 2; X 3; T1; T3; T7; T10	20%

8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria

Ferramenta / actividad	Competencias avaliadas	Ponderación
Execución dun quecemento actoral; individual e grupal.	T1; T3; T7; T10	10%
Práctica colectiva/Traballo de dinámicas grupais.	T1; T3; T7; T10	10%
Exposición teórico-práctica: traballos referidos á consciencia corporal.	X 1; X 2; X 3; X 5; X 8; EI1; EI2;EI3; EI5	15%
Exposición teórico-práctica: traballos referidos á consciencia espacial.	X 1; X 2; X 3; X 5; X 8; EI1; EI2;EI3; EI5	15%
Exposición teórico-práctica: traballos referidos á consciencia temporal.	X 1; X 2; X 3; X 5; X 8; EI1; EI2;EI3; EI5	15%
Proxecto Individual.	X 1; X 2; X 3; X 5; X 8; EI1; EI2;EI3; EI5	15%
Titorías individuais / Entrevistapersoal, entrega de memoria do proceso de preparación daproba extraordinaria.	X 2; X 3; T1; T3; T7; T10	20%

9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS
REFERENCIAS BÁSICAS

- Bachmann, Marie-Laure (1998): *La ritmica Jaques-Dalcroze. Una educación por la música y para la música*, Madrid, Pirámide.
- Dennis, Anne (2014): *El cuerpo elocuente. la formación física del actor*. Madrid, Fundamentos
- Kalmar, Déborah (2005): *Qué es la expresión corporal. A partir de la corriente de trabajo creada por Patricia Stokoe*, Buenos Aires, Lumen.
- Kesselman, Susana (2005): *El pensamiento corporal. De la inteligencia emocional a la inteligencia sensorial*, Buenos Aires, Lumen.
- Laban, Rudolf (1984): *Danza educativa moderna*, Barcelona, Paidós.
- (2006) *El dominio del movimiento*, Madrid, Fundamentos.
- Learreta Ramos Begoña (ed.) (2005): *Los contenidos de la Expresión Corporal*, Zaragoza, INDE.
- Le Du, Jean (1986): *El cuerpo hablado. Psicoanálisis de la expresión corporal*, Barcelona, Paidós.
- Ridocci, Mercedes (2009): *Expresión Corporal. Arte del movimiento. Las bases prácticas del lenguaje expresivo*, Madrid, Biblioteca Nueva.
- (2005): *Creatividad corporal*, Ciudad Real, Ñaque.
- Schinca Marta (2003): *Manual de psicomotricidad, ritmo y expresión corporal*, Barcelona, Praxis.
- (2002): *Expresión corporal. Técnica y expresión del movimiento*. Barcelona, Praxis.
- Stokoe, Patricia e Harf, Ruth (1992): *La expresión corporal en el jardín de infantes*, Barcelona, Paidós.

XUNTA
DE GALICIA

ESCOLA SUPERIOR DE
ARTE DRAMÁTICA
DE GALICIA

esadg

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

10. OBSERVACIÓN / RECOMENDACIÓN

Procurarase durante o curso a integración con outras especialidades por medio de sesións conxuntas.
En casos de excepcionalidade poderase mostrar o traballo desenvolvido na aula fora do espazo da Escola.